

Konsernihallinnon toimintasuunnitelma 2024

Kuvaus toiminnasta

Kaupunginhallitus vastaa kaupungin hallinnosta ja taloudenhoidosta sekä kaupunginvaltuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta. Kaupunginhallituksessa toimii myös konsernijaosto.

Strategisten yhteisöjen osalta kaupunginhallitus on delegoinut toimivaltansa konsernijaostolle, joka huolehtii kaupunkikonsernin konserniohjauksen ja -valvonnan täytäntöönpanosta sekä niiden toimivuudesta. Konsernijaosto tekee esityksiä omistajapolitiikan linjauksista ja konserniohjauksen periaatteista, tytäryhteisöille ja -säätiöille asetettavista toiminnallisista ja taloudellisista tavoitteista sekä muista yhteisöjen sekä säätiöiden toimintaan ja talouteen liittyvistä asioista. Lisäksi konsernijaosto ohjaa, seuraa ja valvoo kaupungin tytäryhteisöjen ja -säätiöiden toimintaa sekä niille asetettujen tavoitteiden toteutumista.

Kaupunginvaltuuston valitsema pormestari johtaa kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen asettamien strategisten tavoitteiden toteuttamisen edellyttämää poliittista prosessia, toimii kaupunginhallituksen ja kaupunginhallituksen konsernijaoston puheenjohtajana sekä vastaa kuntalaisten osallisuuden ja vuorovaikutuksen toteutumisesta. Pormestari edustaa kaupunkia koti- ja ulkomaisissa sidosryhmätilaisuuksissa. Pormestari ohjaa strategian ja talousarvion sekä muiden esittelynsä ottamien asioiden valmistelua.

Pormestarin lisäksi on kolme apulaispormestaria, joista yksi toimii hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunnan, toinen kasvatus- ja opetuslautakunnan, sekä kolmas kaupunkiympäristö- ja kulttuurilautakunnan puheenjohtajana sekä kaikki kaupunginhallituksen varapuheenjohtajina kaupunginhallituksen määräämässä sijaantulojärjestyksessä.

Kansliapäällikkö johtaa pormestarin alaisuudessa kaupunkikonsernin toimintaa ja vastaa sen kehittämisestä.

Kaupunginhallituksen alaisuudessa toimii 1.6.2023 alusta konsernihallinto, elinvoiman palvelukokonaisuus, lasten ja nuorten palveluiden yhteisvaikuttavan kokonaisnäkökulman palvelukokonaisuus sekä konsernin yhtiöt ja yhteisöt.

Konsernihallinto

Konsernihallinto vastaa kaupungin toimielinten päätöksenteon valmistelusta ja päätösten täytäntöönpanosta sekä avustaa pormestaria ja kansliapäällikköä kaupungin hallinnon ja taloudenhoidon johtamisessa sekä toiminnan ja talouden johtamisessa. Konsernihallintoon kuuluvat integraatiotoiminto, johdon tuki ja yhteiset palvelut.

Kansliapäällikkö on integraatiojohtajan, yhteisten palveluiden hallintojohtajan, palvelujohtajien, omistajaohjausjohtajan, elinvoimajohtajan, johtavan kaupunginsihteerin, talousjohtajan, henkilöstöjohtajan, viestintäjohtajan, strategiajohtajan ja tarkastusjohtajan esimies.

Integraatiotoiminto

Integraatiotoiminnon tehtävänä on tukea ja ohjata kaupunkitasoisia yhteisiä palvelujen- ja palveluverkkojenhallinnan, asiakasohjauksen, asiakkuuksien ja asiointien hallinnan sekä toiminnanohjauksen prosessien ja linjausten toteutumista. Integraatiotoiminto koordinoi kaupunkitasoista hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä ja kotoutumistoimintaa.

Vuonna 2024 vahvistetaan integraation yllä mainittujen ydinprosessien näkökulmaa yhteisvaikuttavien hyvinvoinnin, elinvoiman ja kaupunkiympäristön johtamisessa ihmislähtöisesti ja tarpeiden pohjalta.

Johdon tuki

Johdon tukeen kuuluvat pormestarin suorassa ohjauksessa toimivat yksiköt, joiden tehtävänä on tukea johtoa strategisen johtamisen vahvistamiseksi ja toimintojen yhteensovittamiseksi.

Yhteiset palvelut

Yhteiset palvelut vastaavat talouteen, henkilöstöasioihin, hankintoihin, tila-asioihin, viestintään ja markkinointiin, kehittämiseen, lakiasioihin, asiakaspalveluun, IT-palveluihin, tietopalveluihin, työterveyshuoltoon, tietoturvaan ja tietosuojaan sekä muuhun yleishallintoon liittyvistä kaupungin yhteisistä palveluista.

Uusi Turku toiminta- ja ohjausmalli

Sosiaali- ja terveystalouden uudistuksen myötä 2023 syntyneen Uusi Turku toiminta- ja johtamismallin muutoksen keskeisenä periaatteena on vahvistaa ihmiskeskeistä, yhteisvaikuttavaa ja poikialaista toimintaa. Toimintamallin mukaisesti vuonna 2023 perustettujen neljän johtoryhmän (hyvinvointi, kaupunkiympäristö, elinvoima, integraatio) toiminta jatkuu ja niitä arvioidaan säännöllisesti.

Yhteisvaikuttavien elinvoiman sekä lasten ja nuorten palvelukokonaisuuksien toiminta- ja johtamismalleja pilotoidaan vuoden 2024 aikana.

Uuden Turun toiminta- ja johtamiskokonaisuuden pilotteja ovat

1. Lasten ja nuorten palvelukokonaisuus
2. Segregaation ja sen vaikutusten vähentäminen
3. Työllisyysuudistus osana elinvoiman palvelukokonaisuutta
4. Leikin ja liikkumisen ympäristöt, ml koulujen pihojen kehittäminen

Lasten ja nuorten palvelukokonaisuus

Lasten ja nuorten palvelukokonaisuus kokoaa kaupungin resurssit lapsiin ja nuoriin, edistää yhteistyötä ja synergiaa. Muutoshanke pyrkii kasvattamaan kaupungin valmiuksia tukea nuorten hyvinvointia innovatiivisesti. Tavoitteena on luoda toimintamalli, jossa eri palvelualat yhteistyössä suunnittelevat, toimivat ja ohjaavat palveluita, keskittyen koko kohderyhmään ja ekosysteemiin. Nuorisopalvelut ovat osa tätä kokonaisuutta.

Segregaation ja sen vaikutusten vähentäminen

Asuinalueiden haitalliseen eriytymiskehitykseen, eli segregaatioon, halutaan puuttua entistä järjestelmällisemmin. Segregaation vähentämisen omistajuus ja sen kaupunkitasoinen koordinaatio määritellään integraatiotoiminnossa Uusi Turku -toimintamallin mukaisesti. Vaikuttavimmat toimenpiteet segregaatioon juurisyihin tarttumiseksi ja sen vaikutusten lieventämiseksi määritellään yhteistyössä integraatiotoiminnon, kärkihankkeiden ja palvelualueiden kanssa.

Työllisyysuudistus osana elinvoiman palvelukokonaisuutta

Elinvoiman palvelukokonaisuuden tehtävänä on vahvistaa kaupunkia kilpailukyisenä ja houkuttelevana toimintaympäristönä yrityksille sekä johtaa kaupunkikonsernin yrityspalveluita. Palvelukokonaisuus johtaa koulutus-, osaamis- ja innovaatiotoimintojen yhteistyötä ja kehittämistä koko koulutuspolun alalla. Lisäksi se edistää osaavan työvoiman saatavuutta ja johtaa kaupungin työllisyyden edistämisen toimintoja.

Lakisääteisten julkisten työvoimapalvelujen siirto kuntiin yhdessä kotoutumislain kokonaisuudistuksen kanssa mahdollistaa työllisyys-, yritys- ja koulutuspalvelujen yhteensovituksen uudeksi vaikuttavaksi elinvoimapalvelukokonaisuudeksi.

Leikin ja liikkumisen ympäristöt

Keväällä 2023 aloitettu yhteistyö liikunnan ja leikin yhdistämisestä sekä puistoalueiden kehittämisessä huomioi mm. koulujen ja päiväkotien piha-alueet osana lähiliikuntapaikkaverkoston kehittämistä. Yhteistyössä liikuntapalveluiden ja kunnossapidon kanssa kehitetään leikkipaikkoja kaikenikäisten kohtaamispaijaksi. Skills garden -konseptin mukaista leikin ja liikunnan yhdistävää konseptia suunnitellaan kolmeen eri kohteeseen. Koulujen pihojen viihtyisyyttä ja aktiivointia selvitetään myös lasten ja nuorten muutoshankkeen koordinoimana. Lisäksi peruskorjattavien ja uusien koulujen ja päiväkotien piha-alueita kehitetään kaikkia kuntalaisia liikuttavina kokonaisuuksina osana lähiliikuntapaikkaverkoston kehittämistä.

Toimintaympäristössä tapahtuvat muutokset

Merkittävä osa kaupungin toiminnasta, hyvinvoinnin palvelukokonaisuus ja aluepelastuslaitos mukaan lukien näihin liittyvät tuki- ja palvelut, siirtyi 1.1.2023 käynnistyneiden hyvinvointialueiden vastuulle. Kaupungin vastuulle jäi useita aiemmin hyvinvoinnin palvelukokonaisuudessa toteutettuja tehtäviä, kuten mm. ehkäisevä päihde- ja mielenterveystyö, vastuu työvoiman ulkopuolella olevien kotouttamisesta. Muutoksella on edelleen merkittävä vaikutus myös konsernihallinnon toimintaan.

Hyvinvointialueuudistuksen yhteydessä maahanmuuttajapalveluiden vastuu siirtyi Varhaan, mutta kaupunki säilyttää vastuun niiden maahanmuuttajien integroinnista, jotka eivät kuulu työvoimaan, sekä kiintiöpakolaisten vastaanotosta. Tavoitteena on lisätä kotoutumistoimenpiteiden määrää ja parantaa niiden laatua sekä vastata kotoutumislakiin sisältyviin uusiin vaatimuksiin

Sosiaali- ja terveyspalvelu-uudistukseen liittyvässä lainsäädännössä hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on määritelty sekä

hyvinvointialueen että kunnan tehtäväksi. Niillä on yhteinen vastuu alueen asukkaiden hyvinvoinnista. Yhteistyötä ja yhdyspintoja hyvinvointialueen (Varha) kanssa tiivistetään ja vahvistetaan. Tärkeitä näkökulmia ovat Turun erityispiirteiden ja asiakasohjauksen huomiointi Varhan toiminnassa.

Hyvinvointia ja terveyden edistämistä tehdään Turussa kaikissa palvelukokonaisuuksissa ja -alueilla. Konsernihallinnon integraatiotoiminnossa on Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen vastuualue. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta jatkaa toimintaansa.

Vuosittaisessa hyvinvointikertomuksessa kuvataan kaupunkilasten hyvinvoinnin tilannekuva ja siihen peilaten tarvittavia toimenpiteitä. Näitä ovat mm. lasten ja nuorten fyysinen ja henkinen hyvinvointi ja terveys, ympäristön viihtyisyys ja turvallisuus, huolta aiheuttava päihteiden käyttö, sekä hyvinvoinnin kokeminen.

Työllisyys- ja yrityspalvelu-uudistuksen tavoitteena on yhdistää työllisyys-, yritys- ja koulutuspalvelut tavalla, joka parantaa osaavan työvoiman saatavuutta ja työntekijöiden ja työpaikkojen kohtaantoa. Uudistus pyrkii myös siirtämään kunnille lakisääteiset työvoimapalvelut hallitusti vuoteen 2025 mennessä ja samalla parantamaan näiden palveluiden kustannustehokkuutta ja tehokkuutta.

Epävakaa geopoliittinen tilanne, inflaatio ja sen aiheuttama kustannusten nousu, väestön ikääntyminen, osaavien työntekijöiden ja työn kohtaanto-ongelma, hyvinvointiin liittyvien ongelmien kasaantuminen ja resurssien oikea kohdentaminen ovat esimerkkejä toimintaympäristöön liittyvistä haasteista, joiden ratkaiseminen edellyttää kokonaisvaltaista toimintatapojen muutosta. Kaupungin palvelurakennetta on suunnattava mahdollistamaan ja ennaltaehkäisevään työhön.

Väestön kehitys

Turussa asui vuoden 2022 lopussa Tilastokeskuksen mukaan 197 900 asukasta ja kaupungin väestö on kasvanut 2 763 ihmisellä vuodesta 2021. Koronavuosien (2020–2021) hitaan väestönkehityksen jälkeen vuoden 2022 väestönkasvusta oli ennätyskokoista ja ennakkotietojen perusteella voidaan arvioida, että kasvu jatkuu kovana myös vuonna 2023. Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan Turussa asuu elokuussa 2023 yhteensä 199 954 henkeä ja kasvua edellisen vuoden lopusta on kertynyt jo 2 054 henkeä, kun kasvua vuotta aiemmin oli vastaavalla ajankaksella noin kolmanneksen vähemmän. Suoraan DVV:n rekisteristä poimitun tiedon mukaan Turun väkiluku on ylittänyt 200 000 asukkaan rajan elokuun alkupuolella ja virallisissa Tilastokeskuksen ennakkotiedoissa kyseinen raja tullaan ylittämään syyskuussa.

Turku sai vuoden 2022 aikana muuttovoittoa muista Suomen kunnista yhteensä 1 425 henkeä ja kuntien välisessä muuttoliik- keessä ollaan palaamassa kehityksessä korona vuosia edeltäneeseen aikaan. Vuonna 2021 kuntien välinen muuttoliike oli Turulle tappiollinen. Maahanmuutto oli vuonna 2022 ennätyskokoista korkeaa. Turkuun muutti ulkomailta 2 568 asukasta ja nettomaahanmuutto oli 1 865, eli 705 henkeä enemmän kuin vuotta aiemmin. Vuoden 2023 elokuun ennakkotietojen mukaan nettomaahanmuutto on jo kesken vuotta lähes yhtä korkea kuin viime vuonna (+1 782).

Viimeisen viiden vuoden aikana, eli vuodesta 2018 vuoteen 2022 Turun väestö on kasvanut yhteensä 6 569 hengellä. 82 prosenttia kasvusta johtuu muiden kuin suomen- tai ruotsinkielisten määrän kasvusta. Muunkielisen väestön kasvu on kasvanut viiden vuoden aikana 25 prosenttia, kun taas suomen- ja ruotsinkielinen väestö on kasvanut samalla ajanjaksolla alle prosentin. Alle 18-vuotiaiden osalta väestönkasvu johtuu täysin muunkielisen väestön kasvusta (+22 %), suomen ja ruotsinkielisten osalta väestö väheni kolme prosenttia vuosina 2018–2022.

Turussa asui vuoden 2022 lopussa 16 846 lapsiperhettä eli perhettä, jossa asui vähintään yksi alle 18-vuotias lapsi. 36 prosenttia kaikista perheistä oli lapsiperheitä ja kaikista lapsiperheistä 29 prosenttia oli yhden huoltajan perheitä. Noin joka viides (21 %) turkulaisista lapsista oli muita kuin suomen- tai ruotsinkielisiä.

Hyvinvointi

Lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin riskit kasvaneet. Kouluterveyskyselyn vuoden 2023 tuloksien mukaan suurin osa turkulaisista lapsista ja nuorista on tyytyväisiä elämäänsä, mutta kehitys on laskusuunnassa kaikissa ikäluokissa edelliseen vuonna 2019 tehtyyn kyselyyn verrattuna. Esimerkiksi 8. ja 9. luokkaisilla ahdistuneisuuden kokemus on kasvanut 10 prosentista 24 prosenttiin, yksinäisyyden kokemus 11 prosentista 14 prosenttiin ja tyytyväisyyden kokemus laskenut 89 prosentista 82 prosenttiin.

Mielenterveyden haasteet ovat kasvaneet nuorilla, joten erityisesti ennaltaehkäisyyn on jatkossa panostettava yhteistyössä hyvinvointialueen ja kolmannen sektorin kanssa. Polarisaatio näkyi korona-aikana myös työikäisessä väestössä sekä ikäihmisillä. Työikäisten psyykinen kuormittuneisuus ja osalla myös taloudelliset haasteet ovat lisääntyneet, kun taas osalla erityisesti etätöihin lisäämää vapaa-aika on lisännyt tyytyväisyyttä. Yksinäisyyden kokemukset ovat lisääntyneet erityisesti yksin asuvilla ja ikäihmisillä.

Ilmasto

Turku toteuttaa Pariisin ilmastopimuksen tavoitetta rajoittaa maapallon lämpeneminen 1,5 asteeseen ja mahdollistaa tämän mukaista kestävä elämää ja vauhdittaa vihreää siirtymää yhdessä korkeakoulujen, kansalaisten, yritysten ja yhteisöjen kanssa. Turun kaupunginvaltuusto hyväksyi päivitetyn Ilmastosuunnitelman 2029 yksimielisesti 16.5.2023 § 103. Tavoitteena on hiilineutraali alue vuoteen 2029 mennessä ja ilmastopositiivinen siitä eteenpäin sekä kattava varautuminen ilmastonmuutoksen aiheuttamiin riskeihin ja vaikutuksiin. Kasvihuonekaasupäästöjen vähentämisen rinnalla tavoite vaatii hiilen sidonnan lisäämistä ja uusiutuvan energian ylituotantoa suhteessa alueen omaan kulutukseen sekä kiertotalouden ja vähähiilisen innovaatio toiminnan vahvistamista.

Työttömyystilanne

Työttömyystilanne on suhdanneherkkä ja vaihtelee laajasta työttömyydestä työvoimapulaan. Molempia ilmiöitä esiintyy samanaikaisesti; osaavasta työvoimasta on pulaa mm. työväestön ikääntymisen seurauksena sekä uusilla ja kehittyvillä aloilla, esimer-

kiksi tekniikan alalla ja terveystaloudella tarjoavissa organisaatioissa. Korona-aikana on tapahtunut henkilöstön siirtymistä työllistävälle aloille, kuten matkailu- ja ravintola-alan tehtävistä muihin töihin. Tästä seuraa rekrytointivaikeuksia alan työtehtäviin. Kohtaanto-ongelman vähentämiseksi tarvitaan räätälöityjä palveluita ja monipuolisia keinoja, kuten koulutusta, työnhakupalveluita, henkilökohtaista ohjausta ja ennen kaikkea toimivaa yhteistyötä työnantajien kanssa.

Talous

Kuntatalouden tilanne on ollut haastava jo pitkään. Nopeasti kasvanut inflaatio ja kustannustason nousu lisäävät kuntatalouden painetta. Häiriötilanteesta palautuessa Venäjän käynnistämä hyökkäyssota lisäsi inflaatiota voimistaneita tekijöitä. Energian hinnan nousu ja sovitut palkkaratkaisut vaikuttivat edellisten lisäksi kaikkien toimialojen tuotantokustannuksiin ja ovat osaltaan kasvattaneet hintojen korotuspainetta.

Keskuspankit ovat pyrkineet hillitsemään inflaatiota ohjaukskorkojen nostoilla. Korkeana pysynyt inflaatio ja sen hillintään tähtäävä korkotason nousu ovat vähentäneet investointihalukkuutta ja syöneet merkittävästi ostovoimaa.

Kuluvan vuoden aikana monen maan on arvioitu vajoavan taantumaa. Näkemykset taantumasta syvyydestä ja kestosta vaihtelevat asiantuntijoiden välillä. Lievänä pysyessään taantuma hillitsee hintatason kehitystä ja vaikutukset verotulokertymiin ovat maltillisia. Voimakkaampi lama heijastuisi negatiivisesti verotuloihin.

Kaupunki on aiempaa suhdanneherkempi ja vaikutukset tulorahoituksen kohdentuvat väistämättä nopeammin. Suhdannemuutokset heijastuvat erityisesti yhteisöverotuloihin sekä raketamiseen liittyviin tuloeriin. Yleisen taloustilanteen lisäksi huolena on julkisen sektorin alijäämäisyys sekä soteuudistuksen vaikutukset kuntatalouteen.

Palvelutarpeen kasvu on lisännyt kustannuksia ja samaan aikaan valtio on tehnyt tulorahoitusta heikentäviä päätöksiä. Käytännössä tämä on tarkoittanut, että verorahoituksen kehitys on jäänyt palvelutuotannon nettomenojen kehityksestä.

Turun veropohjaa pyritään kaikin keinoin vahvistamaan työllisyys- ja kasvutoimilla. Kasvava verohyöty käytetään Turun taloudentasapainottamiseen ja palvelujen turvaamiseen.

Kevään aikana on kartoitettu palvelualuekohtaisesti talouteen kohdistuvia tarpeita. Valmistelussa on havaittu runsaasti toimintakatteita heikentäviä toimintamenojen lisäyksiä ja toimintatulojen vähennyksiä. Menoja vähentäviä tai tuloja lisääviä tekijöitä tunnistettiin maltillisesti.

Vuodelle 2024 kohdistuvat tarpeet muodostuvat pääosin pääteytystä tai linjatuista tekijöistä. Merkittävimpinä tekijöinä palkkaratkaisun vaikutukset niin omaan tuotantoon kuin välillisesti palvelujen ostojen kautta sekä rakentamiseen liittyvien tulojen vähentymisen.

Tunnistetut tarpeet ylittävät kaupungin taloudellisen kantokyvyn. Suunnittelulukujen valmistelussa on pyritty huomioimaan tunnistettuja tarpeita, mutta samaan aikaan toimintakateen kasvun hillintään kohdentuvien toimenpiteiden tarve korostuu. Toimintakate liittyy kaupungin palvelutuotannon välittömiin tuloihin ja menoihin.

Koska välittömät menot eivät riitä kattamaan kaikkia palvelutuotannon menoja, eroa tasapainotetaan verotuloilla ja valtionosuuksilla. Kaupungin toimintakulujen kehitys suhteessa verorahoitukseen on ollut viimeisten vuosien aikana merkittävä haaste.

Tammikuussa 2023 aloitettu sopeuttamisohjelmantöön prosessi on edennyt suunnitelman mukaan. Sopeuttamisohjelmantöön kohteena on koko kaupunkikonserni. Tavoitteena on tunnistaa merkittäviä teemoja ja keinokokonaisuuksia, jotka voidaan kirjata seuraavan taloussuunnitelmakauden toiminnan tavoitteiksi. Sopeuttamisohjelman tavoitteena on hillitä toimintakatteen kasvua 30 miljoonalla eurolla vuoden 2026 loppuun mennessä.

Käytössä olevilla laskelmilla kaupungin talouden arvioidaan ajautuvan jälleen alijäämäiseksi vuonna 2024, minkä jälkeen alijäämäisyys vain syvenee. Lähtökohdat nykytilaan ovat muodostuneet erittäin voimakkaasta toimintamenojen kasvusta. Kaupungin tulo-rahoitusta leikataan voimakkaasti soteuudistuksen seurauksena ja kaupungin rahoitusvastuu on kasvanut.

Kasvu on yksi vaivattomimmista lääkkeistä talouden epätasapainoon. Tästä syystä toimintasuunnitelmassa tulee priorisoida erityisesti kasvua tukevia toimenpiteitä.

Henkilöstö

Uuden Turun toiminta- ja johtamismalli, sitä tukevan organisaation muodostuminen sekä työllisyyspalveluiden siirtyminen kuntien vastuulle vuoden 2025 alussa ovat muutoksia, joilla on oleellista vaikutusta koko organisaatioon. Lähivuosina uudistusten myötä korostuvat erityisesti uuden organisaatiokulttuurin muodostuminen ja yhteensovittaminen sekä lähijohtajatyön tukeminen muutostilanteessa. Jotta muutos on hallittua, tulee johtamisen ja osaamisen päivittyä vastaamaan ympäristön, organisaation monimuotoisuuden ja henkilöstön tarpeita.

Organisaatiossa tarvittavan osaamisen ja kyvykkyyksien tunnistaminen ja kehittäminen haastava tilanne huomioiden tulee olemaan lähitulevaisuuden haasteena. Lisäksi keskeisessä roolissa on vaihtuvuuden haltuunotto niin, että sen tuomat mahdollisuudet hyödynnetään organisaation muutoksessa tulevaan, mutta niin ettei se kuormita henkilöstöä kohtuuttomasti eikä aiheuta riskejä tiedon hallitsemattoman poistuman myötä.

Turulla on jatkossakin suurena työnantajana vastuu siitä, että sen toiminta on vastuullista ja että se tukee kestävän kehityksen tavoitteita. Keskiöön nousevat muun muassa yksilölliset tarpeet huomioiden työskentelymallien mahdollistaminen ja teknologian tuomien mahdollisuuksien hyödyntäminen joustavasti työolosuhdeiden parantamiseksi.

Toiminnan kehittämissuunnitelma ja strategiset painopisteet

Konsernihallinnon kehittämisen lähtökohtana on keväällä 2022 hyväksytty kaupunkistrategia ja syksyllä 2021 hyväksytty portemestariohjelma.

Kaupunkistrategian painopisteet ovat:

Kestävä tulevaisuus

Toimimme kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti kaikessa. Turku uudistuu ja kasvaa niin, että luomme hyvinvointia nykyisille ja tuleville asukkaille luontoa kunnioittaen

Sujuvaa arkea

Kaupunkilainen tai matkailija löytää häntä kiinnostavat palvelut helposti ja oikeaan aikaan. Turkulaiset kokevat, että he ovat tärkeitä. Erilaiset palvelut ohjaavat kaupunkilaisia kohti heidän tavoitteitaan – vaikkapa uuden opiskelu- tai työpaikan löytämistä. Ketään ei jätetä yksin, arki on sujuvaa ja vaivatonta.

Hyvinvoivat asukkaat

Kuuntelemme ja kohtaamme nykyisiä ja tulevia kaupunkilaisia sekä tarjoamme aitoja keinoja osallistua ja vaikuttaa palveluihin ja päätöksentekoon. Osallisuuden keinoja kehitetään jatkuvasti ja niitä ovat esimerkiksi asukasbudjetti, kansalaisraadit tai lapsivaikutusten arviointi. Hyvinvointialue ja kolmas sektori ovat tärkeitä yhteistyökumppaneitamme.

Elinvoimainen ja kasvava kaupunki

Turun menestys perustuu yhteistyölle. Koulutuksen, tutkimuksen ja yritystoiminnan avulla luomme menestyvää elinkeinotoimintaa, työllisyyttä sekä hyvinvointia. Työttömyysasteemme on maan suurten kaupunkien keskiarvoa matalampi, ja taloutta hoidetaan harkiten ja sääntillisesti. Tavoitteenamme on, että Turku ja Turun seutu kasvavat vähintään samaa vauhtia muiden suurten kaupunkiseutujen kanssa.

Luontokaupunki Turku

Turku on vuonna 2030 yksi maailman johtavista ilmasto- ja luontokaupungeista. Olemme hyvässä vauhdissa kohti tilannetta, jossa elämme tasapainossa maapallon kantokyvyn kanssa ja jossa jätettä ja hukkaa ei synny.

Laadukasta koulutusta

Tarjoamme laadukkaan ja houkuttelevan kasvatuksen ja koulutuksen polun varhaiskasvatuksesta korkeakouluihin. Haluamme, että turkulaiset koululaiset voivat olla maailman onnellisimpia. Turvallinen varhaiskasvatus, laadukas perusopetus, vahva yleisivistävä lukiokoulutus, työelämän tarpeisiin vastaava ammatillinen koulutus sekä huippuluokan monipuolinen korkeakoulutus houkuttelevat lapsiperheitä ja nuoria Turkuun ja mahdollistavat kaikkien turkulaisten ja Turkuun muuttavien kasvun, oppimisen ja osaamisen kehittymisen.

Aktiivinen kulttuurikaupunki

Olemme pohjoismaiden pääkaupunkien vertaisena tunnettu kulttuuri-, liikunta-, tapahtuma- ja matkailukaupunki. Yhdessä kaupunkilaisten kanssa laadittu kulttuurilupa ohjaa tietä tulevaisuuteen.

Kansainvälinen Turku

Ajamme omia tavoitteitamme suoran kansainvälisen työn avulla. Näitä tavoitteita ovat esimerkiksi Turun tunnettuuden lisääminen ja imagon vahvistaminen, aktiivisuus ilmastotyössä, merkittävien tapahtumien järjestäminen, sekä edunvalvonta meille tärkeissä asioissa, kuten kestävässä kaupunkikehityksessä, liikenteessä, kulttuurissa ja koulutuksessa.

Sosiaali- ja terveyspalveluiden siirryttyä hyvinvointialueen vastuulle vuoden 2023 alusta, kaupunki on käynnistänyt oman toimintansa kehittämishankkeen. Uusi Turku –nimellä oleva kehittämishanke jatkuu ensi vuoden aikana. Tämän valtuustokauden loppuun mennessä luodaan pohjaa mm. ikäkausien ja muiden poikkialaisten teemojen ja ilmiöiden johtamiselle. Toiminnan kehittämisen näkökulmina on kolme pääteemaa: hyvinvointi, elinvoimaa ja rakennettu ympäristö.

Kaupungin kärkihankkeet

Pormestariohjelmaan nostettiin yhteensä viisi kärkihanketta: Tie-
depuiston kärkihanke, Keskustan kehittämisen kärkihanke, Osaamisen kärkihanke, Kulttuurin kärkihanke sekä Yhteisöllisyyden, hyvinvoinnin ja asuinalueiden tasapainoisen kehityksen kärkihanke.

Kärkihankkeiden toimintasuunnitelmat ja toimintamallit ovat luotu rinnakkain ja yhdessä, jotta toiminta tukisi mahdollisimman hyvin

ja tehokkaasti Pormestariohjelman tavoitteita. Kärkihankkeiden toiminnan näkökulmasta vuosi 2024 on kiireellinen. 2024 pyrimme saamaan mahdollisimman paljon ulkoista rahoitusta tukemaan kaupungin kärkihankkeita ja Pormestariohjelman tavoitteita.

Henkilöstö

Henkilöstöstrategia on yksi kaupungin strategisista ohjausasiakirjoista, joka tukee koko kaupungin strategian ja vision toteuttamista. Kaupunginvaltuusto hyväksyi 11.4.2022 henkilöstöstrategian vuosille 2022–2025. Henkilöstöstrategian visio on: Turku on vetovoimainen työnantaja. Visiota toteutetaan henkilöstöstrategiassa kolmen painopisteen kautta (työ lisää hyvinvointia, osaaminen ja uudistuminen sekä parempi johtaminen). Toimintaympäristön muuttuessa lähitulevaisuudessa keskitytään erityisesti siihen, että jokaisen perustehtävä on selkeä ja merkityksellinen, tavoitteellisuus säilytetään muutoksessa ja johtaminen koetaan oikeudenmukaiseksi.

Toiminnan tavoitteet

Talousarviolausekkeet

Toimielin	Talousarviolauseke
Kaupunginhallitus	
Kaupunginhallitus	
Kaupunginhallitus	
Kaupunginhallitus	

Teema: Edunvalvonta

Nro	Tavoite	Talousarvio 2024
1	Lääkekehityskeskusten saaminen Turkuun vahvistamaan lääke- ja diagnostiikka-alan kehittymistä Suomen yhdeksi talouden kivijalaksi.	Tavoite toteutunut.
2	Saaristomeren suojelun toteuttaminen ja siihen riittävän rahoituksen saaminen, jotta maailman herkimmän, kauneimman ja saastuneimman saariston tila paranee ja jotta se säilyy myös tulevien sukupolvien ilona ja vahvistaa alueemme luonnon monimuotoisuutta.	Saaristomeriohjelman riittävän rahoituksen tason puolesta vaikuttaminen kehys- ja talousarvioprosessissa jatkuu vuonna 2024. Tuetaan ELY-keskusta ja Varsinais-Suomen liittoa siirtymisessä käytännön toimenpiteisiin vesiensuojelussa.
3	Tunnin junan toteuttaminen ja investointipäätös uudelle ratayhteydelle siten, että junayhteys on otettavissa käyttöön 2030	Tunnin juna -investoinnin toteutuminen pyritään varmistamaan vaikuttamalla yhteistyössä muiden yhteysvälin kuntien kanssa valtioon riittävän rahoituksen varmistamiseksi sekä tarvittavien toimenpiteiden käynnistämiseksi.

Teema: Hiilineutraali ja resurssiviisas Turku

Nro	Tavoite	Talousarvio 2024
4	Huomioidaan kaupungin ilmastotavoitteet erityisesti maankäyttöä, energiaa, rakentamista ja liikkumista koskevassa päätöksenteossa.	Kirjastopalvelut: Kestävän kehityksen edistäminen, osallistuminen Kestävä kehitys Lounais-Suomen kirjastoissa -projektiin.
5	Edistetään siirtymää kohti kiertotaloutta ja laaditaan toimenpideohjelma sen tueksi.	Kiertotalouden tiekarttaa (kh 22.11.2021 § 518) toteutetaan koko konsernissa ja resurssiviisautta edistetään laajassa yhteistyössä alueellisesti, kansallisesti ja kansainvälisesti. Kiertotalousratkaisulla tavoitellaan vaikuttavuutta ilmastomuutoksen hillintään, luonnon monimuotoisuuteen sekä alueen vetovoimaan ja kilpailukykyyn. Turun roolia kiertotalouden kansainvälisessä yhteistyössä vahvistetaan erityisesti osallistamalla vahvasti ICLEI-verkoston työhön ja ohjaukseen.

Nro	Tavoite	Talousarvio 2024
6	Selvitetään päästöbudjetointia tavoitellen sen ottamista osaksi talousarvioprosessia.	Ilmastoperusteet tuodaan edelleen tehostetusti valmisteltaviin maankäytön, energian, rakentamisen ja liikkumisen suunnitelmiin, investointeihin ja esityksiin/päätöksiin hyödyntäen ilmastobudjetointia ja soveltamalla EU:n Vihreän rahoituksen taksonomiaa. Ilmastobudjetoinnin jatkuvan kehittämisen edellytykset turvataan.
7	Toteutetaan tehtyjä päätöksiä koskien Turun hiilineutraalisuus 2029 –ohjelmaa. Päivitetään toimenpideohjelma huomioiden, että suhteellisesti suurin päästövähennystavoite kohdistuu tulevalla kaudella liikenteeseen.	Ilmastosuunnitelmaa toteutetaan koko konsernin toimesta kaupunginhallituksen ja –valtuuston seurannassa. Kansalaisten, yritysten, yhteisöjen ja kehityskumppanien osallistumista vahvistetaan. Ilmastobudjetti on hyvin toimiva kiinteä osa talouden ja toiminnan ohjausta ja EU:n Vihreän rahoituksen taksonomiaa sovelletaan kattavasti konsernin ilmastoinvestointien ilmasto-, luonto- ja kiertotalousvaikuttavuuden arviointiin ja vahvistamiseen.
8	Toteutetaan tehtyjä päätöksiä luonnon monimuotoisuuden vahvistamiseksi (LUMO-ohjelma). Asetetaan valmistelun pohjalta luontotavoite.	Luonnon monimuotoisuutta vahvistavia toimenpiteitä toteutetaan koko konsernissa sekä vahvistuvassa yhteistyössä ja vuorovaikutuksessa kansalaisten, yritysten ja yhteisöjen kanssa niin, että luonnon monimuotoisuus ja ekologinen verkosto Turun alueella vahvistuu. Edistymistä seurataan, uusia toimenpiteitä luodaan jatkuvasti ja toteutuksesta viestitään aktiivisesti ja osallistavasti.

Teema: Hyvinvoinnin edistäminen ja palveluiden kehittäminen – Hyvinvoiva Turku

Nro	Tavoite	Talousarvio 2024
10	Koulu- ja päiväkotitilojen tulee olla terveitä ja turvallisia. Päivitetään koulu- ja päiväkotiverkko vastaamaan asuinalueiden tarpeita ja laaditaan korjaus- ja uudisrakentamissuunnitelma väistöilatarpeineen. Vahvistetaan tilojen käyttöä koulun ulkopuolella.	Palveluverkkosuunnittelun prosessin ja sitä tukevia työkaluja kehitetään integraatiotoiminnossa. Palveluverkkosuunnittelussa priorisoidaan koulu- ja päiväkotiverkon tarkastelua ja konkreettisia muutos- ja päivitystarpeita saatetaan päätöksenteon tarpeen mukaan. Tilastrategiaa lähdetään vaiheittain viemään käytäntöön.
11	Kaupunkilaisten valinnanvapautta lisätään.	Palvelustrategian rooli osana strategiahierarkiaa tarkentuu ja strategiaa konkretisoidaan.
12	Laaditaan palvelustrategia, jossa määritellään millaista laatua palveluilta, odotetaan ja mitkä tuottamisen tavat voivat olla mahdollisia.	Palvelustrategian rooli osana strategiahierarkiaa tarkentuu ja strategiaa konkretisoidaan.
13	Selvitetään mahdollisuudet koota ruotsinkieliset palvelut yhteen kokonaisuuteen.	Tavoite toteutunut. Liittyi sosiaali- ja terveystieteiden toimintaan ja toteutui osana Varhan käynnistymistä.
14	Yhteistyössä kolmannen sektorin kanssa luodaan kokonaisvaltainen hyvinvoinnin edistämisen toimintamalli vuoden 2023 alkuun mennessä.	Toimintamallin kehitystyötä jatketaan yhteistyössä järjestöjen ja Varhan yhteistyössä.

Teema: Jatkuvasti parempi Turku

Nro	Tavoite	Talousarvio 2024
38	Edistetään hyvää tiedolla johtamisen kulttuuria. Perustetaan yhteistyössä alueen yliopistojen kanssa arviointipaneeli arvioimaan kärkihankkeiden toimenpideohjelmaa, toteutumista ja vaikuttavuutta.	Vakiinnutetaan tiedolla johtamisen rakenteet. Kehitetään samalla mittareita tuloksellisen toiminnan seuraamiseen. Johtoryhmät työskentelevät jatkuvasti paremman tiedon varassa.
39	Luodaan Turkuun asiointitili, jota kautta on helppo hoitaa asioita sujuvasti ajasta ja paikasta riippumatta. Hyödynnetään digitaalisuutta ja dataa myös osana kaavoitusta, luvitusta, katu- ja katuverkon kunnossapitoa ja opastuksia.	Organisoidutaan projektiin ja vaiheistetaan työ: tehdään esiselvitys ja varmistetaan koko organisaation sitoutuminen ja päätös kaupunkitason asiointitiliin. Tehdään hankinnat. Suunnitellaan toteutus tietosuoja- ja turva huomioiden ja tehdään ensimmäinen versio sisältäen mm. seuraavia kyvykkyyksiä; rekisteröityminen eri tavoilla; anonyymi, kevyt ja vahva tunnistautuminen). Henkilön / yrityksen perustietojen haku, omadata periaatteet: rikastetut perustiedot). Valitaan ensimmäiset asiointitilille tulevat palvelut.
40	Rakennuttamisessa siirrytään malliin, jossa rakennuttaminen ja uusien kaupungin tilojen omistaminen siirretään perustettavaan tai olemassa olevaan yhtiöön. Yhtiö ottaa vastuulleen myös kiinteistöjen ylläpidon.	Uusien tilojen omistaminen voidaan keskittää tarkoitusta varten perustettuun Koy Turun Monitoimitiloihin. Rakennuttamista varten perustetaan erillinen sidosyksikkönä toimiva osakeyhtiö tilapalveluiden laatiman vaihtoehtoselvityksen jälkeen.
41	Resursoidaan ja vakiinnutetaan asukkaiden osallisuuteen liittyviä toimintamalleja, kuten kansalaispaneelit. Asukasbudjetoinnin osuutta kasvatetaan. Huolehditaan erityisesti nuorten osallisuudesta.	Kansalaispaneelin pilotointi. Asukasbudjetissa ehdota-vaihe ja kohteiden päätökset.
42	Varmistetaan, että ikäkaarimallin mukainen palveluajattelu tulee osaksi toimintaa.	Lasten ja nuorten palvelukokonaisuuden pilotoinnin myötä (2024) valmistellaan muiden ikäryhmien sekä ilmiöiden edistämisen toimintamalleja.

Nro	Tavoite	Talousarvio 2024
43	Seurataan johtamisjärjestelmän muutoksen vaikutuksia ja onnistumista säännöllisesti valtuustokauden aikana ja asetetaan muutokselle tarkempia osatavoitteita.	Uusi Turku toimintamallin toiminta- ja johtamismallin kokonaisuuden sekä lasten ja nuorten pilotin etenemistä seurataan puolivuositain. Tehdään tarvittavat muutokset.
44	Tavoitteena on, että Turku on vetovoimainen työnantaja. Henkilöstön osaamista arvostetaan ja kannustetaan ja tuetaan oman osaamisen kehittämiseen. Panostetaan henkilöstön hyvinvointiin.	Kunta 10 -tulosten sekä omien kyselyiden pohjalta tuetaan työhyvinvointitoimia kaupunkitasoisesti sekä palvelualueilla niin, että tavoite "työ lisää hyvinvointia" on elävä kirjaus. Osaamisen kehittämisessä ensisijaiset välineet ovat päivitetty koulutussuunnitelma ja tavoite- ja kehityskeskustelu, jossa tavoitteet tekemiselle ja osaamisen kehittämiseksi sidotaan kaupungin strategiaan tavoitteisiin.
45	Toiminnan kantavana periaatteena on asukas- ja asiakaslähtöisyys, jonka tuloksena turkulaisten ja Turussa toimivien tulee saada parempaa palvelua nopeammin.	Ihmiskeskeistä toimintatapaa kehitetään edelleen. Integraatio-toiminnan kehittämisprojekteissa vahvistetaan kaupunkitasoisia yhteisiä palvelujen- ja palveluverkkojenhallinnan, asiakasohjauksen, asiakkuuksien ja asiointien hallinnan sekä toiminnanohjauksen prosessien ja linjausten toteutumista.
46	Toteutetaan omistajapolitiikan linjauksia määrätietoisesti ja loogisesti siten, että yhtiöt voivat toimia tehokkaasti valitulla toimintatavalla toimintaympäristön haasteet huomioiden.	Yhtiöt harjoittavat toimintaansa omistajapolitiikan periaatein- ja talouden raportoinnin yhteydessä. Omistajan käsittelyä vaativat linjaukset valmistellaan erikseen kaupungin toimivaltaisen toimielimen päätettäväksi ja huomioidaan samalla toimintaympäristössä tapahtuvat muutokset.

Teema: Kansainvälisyys ja verkostot – Turku, kokoaan suurempi maailmalla

Nro	Tavoite	Talousarvio 2024
48	Huolehditaan kansainvälisen koulun jatkosta ja siirrosta keskustan lähistölle (esimerkiksi Itäharjulle).	Kansainvälisen koulun toteutussuunnittelu käynnistyy hyväksytyt hankesuunnitelman pohjalta.
49	Toimitaan aktiivisesti sellaisissa kansainvälisissä verkostoissa, jotka tukevat Turun omien tavoitteiden saavuttamista.	Toiminta aktiivista kansainvälisissä verkostoissa kuten ICLEI, Eurocities, UBC, Scandria alliance, IASP. Toteutetaan kehittämisohjelmaa UNESCO Creative cities of Gastronomy. Toteutetaan toimenpideohjelmaa Cities changing diabetes -verkostossa.
50	Turku on kansainvälinen kaupunki ja toivotamme kaikki uudet asukkaat tervetulleiksi. Huolehditaan uusien maahanmuuttajataustaisten turkulaisten kotoutumisesta kotouttamisohjelman mukaisesti.	Päivitetty kotouttamisohjelma hyväksyttiin kesäkuussa. Kotouttamisohjelman toimeenpano on aloitettu useimpien tavoitteiden kohdalla. Niiden toteuttamista ohjaa maahanmuuton johtoryhmä.

Teema: Kestävän Kasvun Turku

Nro	Tavoite	Talousarvio 2024
55	Laaditaan visio Merellisen Turun kehittämisestä huomioiden erityisesti Länsi-Turun alue. Huomioidaan yleiskaavoituksessa läntisten alueiden uudet asumisviihtyvyyttä parantavat ja asumista lisäävät tavoitteet sekä merellisyyden	Vision hyväksymisen jälkeen laaditaan toteuttamisohjelma.
56	Varmistetaan, että Turussa toteutuu alueittain asumisen monipuolisuus. Puretaan aktiivisesti segregaatiota asunto- ja maapolitiikalla.	Elinvoiman palvelualueella vahvistetaan asuntopolitiikan resursseja. AMO-periaatteiden mukaisten toimenpiteiden edistäminen jatkuu eri palvelualueiden ja kärkihankkeiden kautta.

Teema: Korkeakouluysteistyö, yritykset ja työllisyys – Onnistuva Turku

Nro	Tavoite	Talousarvio 2024
58	Hankintaperiaatteiden päivittämisen yhteydessä varmistetaan, että pk-yrityksillä on mahdollisuus osallistua kilpailutuksiin.	Vastuullinen hankkija -koulutuksen avulla varmistetaan, että Turun kaupunki ottaa huomioon hankintastrategiaan kirjatut tavoitteet ja toimenpiteet mm. terveen kilpailun edistämiseksi. Koulutukseen osallistuneiden määrää seurataan.
59	Resursoidaan työllisyyskokeilu ja asetetaan vaikeimmin työllistyville selkeä työllistymistavoite.	Vaikeimmin työllistettyjen kohdalla käynnistetty oman toiminnan rinnalla ostopalvelu ja yhteistyö yksityisten toimijoiden kanssa. Tuloksia vertailla ovk 3/4.
60	Tehdään päätöksenteon yhteydessä yritysvaikutusten arviointi, kun asia koskettaa elinkeinoelämää. Kaikessa valmistelussa ja päätöksenteossa huomioidaan asiakaslähtöisyys. Selkeytetään kaupunkiorganisaation vastuut ns. yhden luukun periaatteen mukaisesti.	Ensimmäisen luukun periaatteen laajennus toteutetaan koulutuspalveluihin ja maankäyttöön sekä lupapalveluihin. CRM käyttö vakinaistetaan ja sen käyttöä edellytetään asiakastyössä. Asiakaspalautetta mitataan ja seurataan kuukausittain. TE-palvelumallissa integroidaan yritys- ja työllisyyspalvelut yhteen.

Nro	Tavoite	Talousarvio 2024
61	Turulle yhteistyö on tärkeää ja asetamme alueen yhteiset isot elinkeinopolitiikan tavoitteet yhdessä eri toimijoiden kanssa.	Varmistetaan lahjoitusprofessuurien jatkoa. Toteutetaan kansainvälinen kiihdyttämö Kestävän kehityksen teemalla kohteena meriklusteri. Tarkastellaan elinkeinopolitiikan painopisteet vastaamaan tulevaisuudentarpeita yhdessä korkeakoulujen, elinkeinoelämän ja Turku Science Parkin kanssa. Painotetaan kärkialojen yritysten osaajatarpeita tukien Kansainvälisten osaajien työllistymistä ja työelämävalmiuksien parantamista toiminnassa.
62	Vaikutetaan aktiivisesti osaavan työ- ja koulutusperäisen maahanmuuton edistämiseen.	Toteutetaan Allianssimallin mukaisia toimenpiteitä yhdessä valtion kanssa. Painopisteet valitaan yhdessä yritysten ja korkeakoulujen sekä valtion kanssa. Vakiinnutetaan ja resursoidaan riittävälle tasolle International House Turku –palvelumalli. Kotoutumisen palvelumallit integroidaan osana TE-uudistusta. Parannetaan yritysten halukkuutta ja kyvykkyyttä rekrytoida kansainvälisiä osaajia.
63	Valmistellaan uusi työllisyyden hanke varmistamaan, että Turku hyödyntää työllisyyden kokeilua tuloksekkaasti ja valmistautuu työllisyyspalveluiden järjestämisvastuun siirtoon vuonna 2024.	Työllisyys- ja yrityspalvelu-uudistuksen toimeenpano Turun työllisyysalueella ja Turun kaupunkiorganisaatiossa. Tehtävänä uudistuksen toteutus varmistaa lakisääteisten työvoimapalvelujen hallittu siirto sekä palvelujen uudistaminen tavalla, joka parantaa osaavan työvoiman saatavuutta ja kohtaantoa.
64	Vaikutamme aktiivisesti osaavan työ- ja koulutusperäisen maahanmuuton edistämiseen alueen yritysten osaamistarpeisiin vastaamisen varmistamiseksi.	Toimeenpannaan kansainvälisen osaamisen palvelukokonaisuutta ja pyritään hankkimaan ulkoista rahoitusta sen toteutukseen. Keskitytään yrityspalvelujen kehittämiseen, korkeakouluopiskelijoiden työelämäyhteyksien parantamiseen, puoliso-ohjelman ja valmennusohjelman vakiinnuttamiseen ja International House Turun asettautumispalvelujen resurssien vakiinnuttamiseen. Vahvistetaan yhteistyötä työllisyys- ja yrityspalvelu-uudistuksen kokonaisuuteen kv-työväilytyksen ja rekrytoinnin palvelumallien kehittämisen osalta. Vakiinnutetaan ja resursoidaan riittävälle tasolle International House Turku –palvelumalli. Kotoutumisen palvelumallit kuvataan ja integroidaan osana TE-uudistusta.

Teema: Kärkihankkeet

Nro	Tavoite	Talousarvio 2024
65	Tiedepuiston kärkihanke, Olemassa oleva kärkihanke jatkuu, päivitetään toimenpidesuunnitelma valtuustokaudelle.	Tiedepuiston kiertotalouden tietokartan mukaisten toimenpiteiden valmistelu ja toteutus. Kupittaa kärjen kumppanuushankkeen allianssin tuki ja resurssointi kaupungin ja Turun Teknologia ja Tiedepuisto osakeyhtiön välisen sopimuksen mukaisesti. Sisällöllisten foorumeiden toiminnan käynnistäminen ja toiminnan toteutus.
66	Keskustan kehittämisen kärkihanke, Olemassa oleva kärkihanke jatkuu, päivitetään toimenpidesuunnitelma valtuustokaudelle.	Kärkihankkeilla oma toimintasuunnitelmansa, jonka mukaisesti edetään. 2024 harkitaan Keskustan kehittämisen toimenpiteiden ohjelmallistamista. Samalla kärkihankkeen eli palvelualueilla toteutettavat toimenpiteet kuvataan entistä vahvemmin yhtenä ymmärrettävänä kokonaisuutena. (Sisältäen investoinnit, kaavoitushankkeet, kumppanuudet, suunnitelmat ja erilaiset ulkoisen rahoituksen hankkeet, joilla kärkihanketta edistetään.)
67	Osaamisen kärkihanke, Valmistellaan uusi Osaamisen kärkihanke, jonka tavoitteena on Turun seudun alueellisen kilpailukyyn vahvistaminen pitkäjänteisesti osaamiseen ja tutkimukseen panostamalla sekä vastaaminen megatrendeihin kuten digitalisaatioon, kaupungistumiseen sekä ilmastonmuutokseen.	Osaamisen kärkihankkeen kokonaisuus on jaettu kolmeen tavoitekokonaisuuteen. Kunkin alle on projektoitu toimenpiteitä ja nimetty vastuuhenkilöt. Toimeenpano etenee hyvin ja suunnitellusti.
68	Yhteisöllisyyden, hyvinvoinnin ja asuinalueiden tasapainoisen kehityksen kärkihanke, Kärkihankkeen alla toteutetaan yksinäisyyden vähentämisen ja mielenterveyden tukemisen toimenpideohjelmat valtuustokaudelle. Varmistetaan, että kotouttamis- ja syrjäytymisen ehkäisyn ohjelmilla on oikeat mittarit ohjelman tulokselliseksi toteuttamiseksi.	Laaja-alainen, horisontaalinen ja aktiivinen yhteistyö kärkihankkeen ja kaupungin pysyvistöimintojen kanssa luo pohjan toimintojen kiinnittymiseen organisaatioon. Toimenpideohjelmien ja mittareiden vaikuttavuutta seurataan aktiivisesti, osana luotavan taktisen toimintatason ohjausjärjestelmää. Työn johtamisessa korostuu jaetun johtamisen malli ja sitä tehdään yhdessä integraatiotoimintojen, LaNu-muutoshankkeen, maahanmuuttopalveluiden kanssa.
69	Yhteisöllisyyden, hyvinvoinnin ja asuinalueiden tasapainoisen kehityksen kärkihanke, Lähiöiden kehittämisen ensisijaiseksi tavoitteeksi vahvistetaan segregaaion vähentäminen. Vahvistetaan kaupunkilaisten yhteisöllisyyttä ja osallistumista kaupungin kehittämiseen.	Integraatiotoiminto vastaa segregaaatioilmiön omistajuudesta ja ohjauksesta. Kärkihanke tukee työtä yhteisen suunnittelun ja sille annettujen tehtävien osalta. Kärkihankkeen aluetöiden keskeiseksi tehtäväksi muodostuu segregaaatioyön kokonaisuus ja kaupungin eri toimijoiden tukeminen tässä työssä.

Nro	Tavoite	Talousarvio 2024
		Kärkihanke on mukana asukkaiden osallistamisessa järjestöyhteistyön, pormestarit kylässä -konseptin kehittämisessä ja asukasosallisuutta lisäävien toimenpiteiden kehittämisen kautta.
70	Yhteisöllisyyden, hyvinvoinnin ja asuinalueiden tasapainoisen kehityksen kärkihanke, Asetetaan liikkumisen toimenpideohjelman tavoitteet yhdessä seurojen ja järjestöjen kanssa. Ohjelmaan yhdistetään kaikkien lasten harrastamismahdollisuuden tavoite ja seurojen avustusten uudistaminen lajien väli-, sukupuolten-, ja alueiden tasa-arvon turvaamiseksi.	Tuetaan liikkumisen toimenpideohjelmaa yhteistyöllä ja toimenpiteiden yhteen kokoamisella osana LaNu-muutoshankkeen kokonaisuutta. Seurojen kanssa tehtävää alueellista yhteistyötä vahvistetaan seurataapaamisten ja foorumeiden myötä synnytetyn rakenteen sekä teemakohtaisten painopisteiden kautta. Liikuntapalveluiden avustusjärjestelmän kokonaisuudistuksen (1.1.2025-) keskeisenä tavoitteena on yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon parempi toteutuminen lasten ja nuorten harrastamisen kokonaisuudessa.
71	Kulttuurin kärkihanke; Valmistellaan uusi kulttuurin ja laajemmin hyvinvoinnin edistämiseen liittyvä kärkihanke, jonka toteuttamisen tueksi laaditaan toimenpideohjelma valtuustokaudelle.	Kulttuurihyvinvoinnin palvelutarpeen selvityksen pohjalta laaditaan ikä- ja kohderyhmäkohtainen suunnitelma palveluiden kehittämisestä ja käynnistetään siihen liittyvästi toimenpiteitä. Kulttuuriin liittyvien rannekeiden ja korttien kokonaisuutta selkiytetään. Kulttuurin kutsuvieras -toimintamalli (kulttuurilähetä 2.0) pilotoidaan, arvioidaan ja tehdään sille jatkosuunnitelma. Kulttuurin saavutettavuutta ja esteettömyyttä sekä asukkaiden osallisuutta edistetään (esim. purkutaideprojekti). Kulttuuria ja taidetta tuodaan kaupunkitilaan, myös lähioihin. Vahvistetaan kestävää kulttuuria. Edistetään Linnanniemen, Turun ensimmäisen taidekaupunginosan, kehittämiskonseptia ja taideohjelmaa. Toteutetaan kulttuurirannan konseptointityö ja viedään päätöksentekoon. Itäisen Rantakadun taide-elementtien toteutus suunnittelu käynnistetään.

Teema: Matkailu ja saavutettavuus – Tapahtumien Turku

Nro	Tavoite	Talousarvio 2024
72	Matkailun toiminnossa tavoitellaan laajempaa seudullista yhteistyötä ja tavoitteet ja rakenteet kytketään aiempaa paremmin kansalliseen Visit Finland –kokonaisuuteen.	Visit Turku Archipelago Oyn strategian mukaisesti toteutetaan markkinointia niin kansallisesti kuin kansainvälisesti, toteutetaan incoming-toimintaa kumppanuusmallilla ja toteutetaan matkailun toimijoiden digitaalinen alusta.
73	Tavoitellaan, että kiinnostavia, vahvoja tapahtumia niin kulttuurin, urheilun kuin tieteen aloilla on ympäri vuoden.	Otetaan käyttöön ympärivuotisuutta edistävä tapahtumien ja vetovoimateemojen vuosikello. Vahvistetaan ympärivuotisuutta erityisesti syksyllä ja talvella, ja pyritään varmistamaan useamman tapahtuman toistuminen vuosittain. Pyritään käyttämään kaupunkia laajasti tapahtumatilana. Tuetaan Ratapiha-kokonaisuuden toteutumista. Otetaan käyttöön uusi tapahtuma- ja harrastekalenteri. Edistetään strategisten vetovoimateemojen mukaisia suurtapahtumia, joilla on merkittäviä matkailu-, imago- ja aluetalousvaikutuksia.
74	Turku panostaa matkailun kehittämiseen voimakkaasti ja siinä onnistumiseksi houkuttelee alan toimijoita yhteen. Lentoaseman ja satamatoimintojen kilpailukyvästä tulee huolehtia. Kansainvälisen matkailun kasvattaminen on yksi elinkeinopolitiikan keskeisistä tavoitteista.	Otetaan käyttöön ympärivuotisuutta edistävä tapahtumien ja vetovoimateemojen vuosikello. Vahvistetaan ympärivuotisuutta erityisesti syksyllä ja talvella, ja pyritään varmistamaan useamman tapahtuman toistuminen vuosittain. Pyritään käyttämään kaupunkia laajasti tapahtumatilana. Tuetaan Ratapiha-kokonaisuuden toteutumista. Otetaan käyttöön uusi tapahtuma- ja harrastekalenteri. Edistetään strategisten vetovoimateemojen mukaisia suurtapahtumia, joilla on merkittäviä matkailu-, imago- ja aluetalousvaikutuksia.

Teema: Turun talousraami 2021–2025 – Vahvana 2030-luvulle

Nro	Tavoite	Talousarvio 2024
79	Investointien tehokas ajallinen ja taloudellinen hallinta sekä osaava ja huolellinen rakennuttaminen ovat avainasemassa, jotta investointeja voidaan toteuttaa kestävästi.	Laaditaan investointikokonaisuuden kannattavuuslaskelmat pormestariohjelmassa linjattujen periaatteiden mukaisesti ja tehdään tarvittavat päätökset investointien aikatauluttamisesta.
83	Kaupungin taloutta ja hallintoa sopeutetaan uudistusta vastaavien siirtyvien tehtävien verran (sote-uudistus).	Tehtäväjärjestelyt saatetaan loppuun 2024 aikana.
84	Talouden kestävä perusura	Kaupunki on laatinut vuoden 2023 aikana sopeuttamistoimenpiteitä, joilla pyritään tasapainottamaan kaupungin taloudellista asemaa. Toimenpiteiden täytäntöönpano käynnistetään välittömästi niiden hyväksymisen jälkeen. Tilanearviointia tehdään osana talouden suunnittelu ja seurantaprosessia vuoden 2024 aikana.

85	Valmistautuminen sote-uudistuksen vaikutuksiin kaupunkitaloudessa	Soteuudistuksen seurauksena kaupungin tulorahoitusta leikattiin merkittävästi. Lopulliset siirtolaskelmat ja taloudelliset vaikutukset selviävät vasta marraskuussa 2023. Kaupungin tukipalvelujen skaalaaminen vastaamaan Uutta Turkuu ei ole onnistunut täysimääräisesti vuoden 2023 aikana ja työtä tulee jatkaa vuonna 2024.
86	Turku tavoittelee työttömyysasteen laskua 11,2 prosenttiin.	Asiakasohjausta palveluista työhön tehostetaan, palkkatukimahdollisuuksien hyödyntäminen uuden palkkatukilain puitteissa, yhteistyön tehostaminen Varhan ja kolmannen sektorin kanssa, työnantajayhteistyön tehostaminen ja aktiivinen viestintä ja markkinointi.
87	Menettelytapa yllättävässä negatiivisessa poikkeustilanteessa	Taloussuunnitelmien laaditaan osavuosisikatsausten yhteydessä ja talouteen liittyviä riskejä arvioidaan osana jatkuvaa toimintaa.
88	Velkakatto	Taloussuunnitelmien laaditaan osavuosisikatsausten yhteydessä ja talouteen liittyviä riskejä arvioidaan osana jatkuvaa toimintaa.
89	Verolinjaukset	Kaupungin talouden tasapainoa käsitellään säännöllisesti osana talouden suunnittelua. Samassa yhteydessä arvioidaan tarvittavat toimenpiteet verorahoituksen osalta.

Pormestarinmenettelyssä hyväksytyt talousarviomuutokset menoihin ja tuloihin

Lautakunta	Lauseke	Vaikutus käyttötalouteen (euroa)			
		Talousarvio 2024	Taloussuunnitelma 2025	Taloussuunnitelma 2026	Taloussuunnitelma 2027

Käyttötalouden ja investointien määrärahat ja tuloerät, 1 000 euroa

Kaupunginhallitus yhteensä

Käyttötalousosa

Tunnusluku	Tilinpäätös 2022	Talousarvio 2023 muutoksin	Talousarvio 2024
Toimintatulot	233 601	180 891	182 987
Valmistus omaan käyttöön	138		
Toimintamenot	291 869	256 001	262 965
Toimintakate	-58 131	-75 110	-79 978
Muutos-%		26,3 %	6,5 %

Investointiosa

Tunnusluku	Tilinpäätös 2022	Talousarvio 2023 muutoksin	Talousarvio 2024
Investointimenot	115 903	227 154	241 102
Valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet	3 149	10 448	11 785
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	43 611	22 000	17 000
NETTO	-69 150	-194 706	-212 317
Muutos-%		181,6 %	9,0 %

Kh, Konsernihallinto

Käyttötalousosa

Tunnusluku	Tilinpäätös 2022	Talousarvio 2023 muutoksin	Talousarvio 2024
Toimintatulot	184 110	143 314	149 121
Valmistus omaan käyttöön	90		
Toimintamenot	206 648	165 578	173 533
Toimintakate	-22 448	-22 264	-24 412
Muutos-%		15,6 %	9,7 %

Investointiosa

Tunnusluku	Tilinpäätös 2022	Talousarvio 2023 muutoksin	Talousarvio 2024
Investointimenot	4 479	8 150	8 210
Valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet			
Pysyvien vastaavien hyöd. luovutustulot	0	0	0
NETTO	-4 479	-8150	-8 210
Muutos-%		81,9 %	0,7 %

Kh, Elinvoiman palvelukokonaisuus

Käyttötalousosa

Tunnusluku	Tilinpäätös 2022	Talousarvio 2023 muutoksin	Talousarvio 2024
Toimintatulot	548	5 775	4 900
Valmistus omaan käyttöön			
Toimintamenot	41 769	27 553	41 050
Toimintakate	-36 620	-21 778	-36 150
Muutos-%		-40,5 %	66,0 %

Kh, Kaupungin yhteiset toiminnot
(sisältää kaupungin yhteisiä menoja sekä maa-, tila- ja infraomaisuuteen liittyvät menot ja tulot)

Käyttötalousosa

Tunnusluku	Tilinpäätös 2022	Talousarvio 2023 muutoksin	Talousarvio 2024
Toimintatulot	44 343	31 802	28 965
Valmistus omaan käyttöön	48		
Toimintamenot	46 739	62 870	48 381
Toimintakate	-2 347	-31 068	-19 416

Tunnusluku	Tilinpäätös 2022	Talousarvio 2023 muutoksin	Talousarvio 2024
Muutos-%		764,3 %	-37,5 %

Investointiosa

Tunnusluku	Tilinpäätös 2022	Talousarvio 2023 muutoksin	Talousarvio 2024
Investointimenot	111 430	219 004	232 892
Valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet	3 148	10 448	11 785
Pysyvien vastaavien hyöd. luovutustulot	43 611	22 000	17 000
NETTO	-64 670	-186 556	-204 107
Muutos-%		188,5 %	9,4 %

Kaupungin yhteiset toiminnot, omaisuuden hallinnan talousarviomäärärahaehdotukseen sisältyy kaupunkiympäristön rakennuttamiseen liittyvät infran, tilojen ja kiinteän omaisuuden hankinnan ja pysyvien vastaavien myynteihin liittyvät käyttötalouden ja investointien määrärahat vuodelle 2022. Kaupunkiympäristön palvelukokonaisuuden toimintasuunnitelmaan on lisätty kaupunginhallituksen palvelutilaus, mikä pitää sisällään talousarviomäärärahan kohdistamisen kaupunginhallituksen omaisuudenhallinnan tulosyksiköiltä (1602 KH/Maa-omaisuus, 1603 KH/Tilaomaisuus, 1604 KH/Infraomaisuus) kaupunkiympäristön palvelukokonaisuudelle. Kaupunkiympäristön palvelukokonaisuus vastaa edellä mainittujen kokonaisuuksien toteutuksesta ja raportoinnista. Kaupungin yhteiset, omaisuuden hallinnan talousarviomäärärahoihin sisältyy lisäksi kaupungin osakkeiden ja osuuksien hankintaan liittyvät investointimäärärahat, joiden toteutuksesta ja raportoinnista vastaa konsernihallinto.